ARON bvba
Archeologisch Projectbureau

RAPPORT 1363

Archeologienota Bilzen, Oude Heidestraat

Verbouwing van een bedrijfssite

Deel 2: Programma van Maatregelen

Yentl Gurny, Anne De Loof, Petra Driesen
November 2023

INHOUDSTAFEL

DEEL 2. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN 2

1. Gemotiveerd advies 2
1.1 Volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek 2
1.2 Duiding en waardering van de archeologie in het projectgebied 2
1.3 Impact van de geplande bodemingrepen 2
1.4 Bepaling van de maatregelen 3

DEEL 2. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

1. Gemotiveerd advies

1.1 Volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek

Tot op heden kon het volledige vooronderzoek plaatsvinden dat nodig is om met voldoende zekerheid een uitspraak te doen over de aan- of afwezigheid van archeologisch erfgoed, de waarde daarvan en de omgang hiermee, overeenkomstig de criteria uit hoofdstuk 5.2 en 5.3 uit de *Code van Goede Praktijk* (2019).

1.2 Duiding en waardering van de archeologie in het onderzoeksgebied

Het voorliggend bureauonderzoek heeft duidelijk gemaakt dat de zone van de geplande werken in reeds geroerde zones zullen plaatsvinden.

Geomorfologisch behoort het terrein tot Lage Kempen (Zuiderkempen), in het overgangsgebied tussen het Kempens Plateau in het noordoosten en het *Glacis van Beringen-Diepenbeek*, dat het overgangsgebied naar de Demervallei in het zuiden vormt.

Volgens de bodemkaart wordt het onderzoeksgebied ingenomen door een Zcg-, een Zdy2- en een Zbg-bodem.

Cartografische bronnen tonen aan dat het onderzoeksterrein gedurende de voorbije eeuwen steeds deel uitmaakte van een heidegebied waarbij in de 19de eeuw het terrein deels werd ingenomen door een wijer. Later werd het onderzoeksgebied voornamelijk ingenomen door bos (naaldbomen) doorkruist door kleine aarde- en exploitatiewegen. Vanaf 1969 is de eerste bebouwing centraal op het terrein aanwezig. De ontwikkeling van het terrein neemt echter sterk toe aan het einde van de 20ste eeuw in functie van de ontwikkeling van een bedrijfssite. Vandaag de dag is het projectgebied bijna volledig verhard en bebouwd.

Binnen het projectgebied zelf werd tot op heden enkel archeologisch onderzoek in de vorm van een bureauonderzoek (ID 12979). Er werd geen verder onderzoek geadviseerd. In de wijdere (>500 m) omgeving zijn er CAI-locaties gekend die - op basis van de resultaten van uitgevoerde onderzoeken met ingreep in de bodem - wijzen op menselijke aanwezigheid vanaf de vanaf de nieuwe tijd. In de verdere omgeving (>1 km) van het onderzoeksgebied zijn verschillende CAI-locaties gelegen die wijzen op menselijke aanwezigheid in de Romeinse tijd, de nieuwe en nieuwste tijd.

Vanuit een theoretisch kader kan het potentieel op prehistorische artefactensites als hoog beschouwd en het potentieel op (proto-)historische vindplaatsen laag tot hoog. Dit potentieel dient – als gevolg van onder meer de bouwactiviteiten die vanaf het einde van vorige eeuw op het terrein hebben plaatsgevonden – naar laag bijgesteld te worden.

1.3 Impact van de geplande bodemingrepen

Op basis van de omschrijving van de geplande bodemingrepen in *Deel 1: Verslag van de resultaten, 1. Beschrijvend gedeelte, 1.3 Beschrijving van de geplande bodemingrepen* kan de impact van deze bodemingrepen op het mogelijk aanwezige archeologisch erfgoed bepaald worden.

De initiatiefnemer plant op een ca. 6,9 ha groot gebied langs de Oude Heidestraat in Munsterbilzen (gemeente Bilzen, prov. Limburg), de verbouwing van een bedrijfssite. Het terrein is bijna volledig verhard/bebouwd en in gebruik als kantoren, loodsen, stockage voor bouw en wegenbouw. In het kader van dit project zijn meerdere bodemingrepen voorzien verspreid over verschillende locaties binnen het onderzoeksgebied. De geplande werken nemen samen een ca. 1,8 ha grote zone in.

De meerderheid van de bodemingrepen zullen quasi volledig uitgevoerd worden binnen de contouren van het bestaande gebouwen en verhardingen, bovendien zullen ze erg versnipperd over het terrein plaatsvinden. De ingreep in de bodem van de geplande werken schommelt tussen de 50 en 80 cm onder het maaiveld. Plaatselijk worden diepere ingrepen voor de aanleg van regenwaterputten en een bufferbekken voorzien. Deze geïsoleerde werken zijn zeer beperkt qua oppervlakte (ca. 26 m^2 en ca. 451 m^2).

Het kennispotentieel bij verder onderzoek wordt bijgevolg als laag ingeschat- gelet op de verstoring en afgraving van het terrein die een impact gehad hebben op de bewaringstoestand van het archeologische bodemarchief en de versnipperde inplanting van de bodemingrepen – waardoor de kosten voor de uitvoer van verder archeologisch onderzoek niet opwegen tegen de baten ervan. . Het potentieel op kenniswinst bij een vervolgonderzoek wordt dan ook als zeer gering beschouwd. Om deze reden wordt voor het onderzoeksterrein **geen vervolgonderzoek** aanbevolen.

1.4 Bepaling van de maatregelen

Er moeten geen maatregelen getroffen worden en er wordt bijgevolg geen *Programma van Maatregelen* opgemaakt.

De aannemer/uitvoerder van de werken is wel gehouden aan de meldingsplicht van archeologische vondsten. Deze melding van archeologische toevalsvondsten is wettelijk verplicht. De context zit vervat in artikel 5.1.4 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. De vinder is verplicht om de vondst binnen de drie dagen te melden aan het Agentschap Onroerend Erfgoed en beschermt de vondst en haar vindplaats tot tien dagen na het vinden.

ARON bv - Bremakker 35 - B-3740 Bilzen • T: +32(0) 89 51 17 92 • info@aron-online.be • www.aron-online.be